

**BIBLIJSKO - MOLITVENA ZAJEDNICA
SVETI PETAR I PAVAO**

OPROŠTENJE GRIJEHA PO SAKRAMENTU

Ovaj povratak Ocu o kojem smo upravo govorili zbiva se u sakramentu Pokore. Svaki puta kada pristupamo sakramentu Pokore zbiva se susret s Ocem, pomirenje i zagrljaj, oprostjenje grijeha, nevjera i lutanja i to snagom pomirenja koje je izvršio Isus Krist svojom mukom, smrću i uskrsnućem. Sakrament se događa silom Duha Svetoga, preko kojega se na nas slijeva svaka milost Isusovog otkupljenja.

**Temeljni tekst od kojega u ovom razmišljanju svakako treba poći jest:
Oproštenje snagom Duha Svetoga**

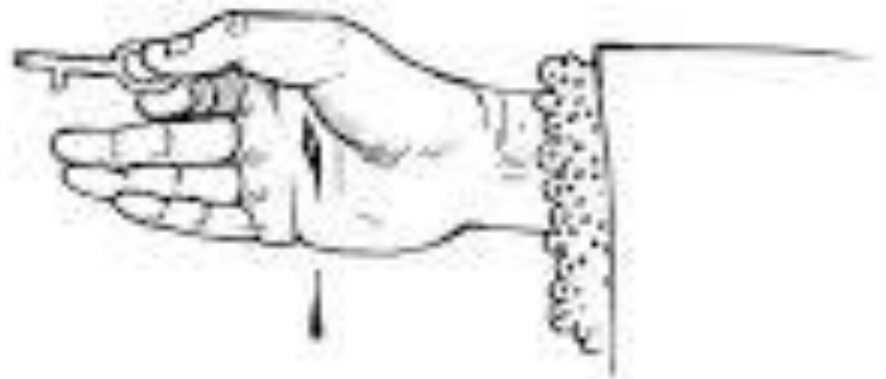
„I kad bi uvečer toga istog dana, prvog u tjednu – a učenici u strahu od Židova zatvorili vrata – dođe Isus, stane u sredinu i kaže im: „Mir vama!“ To rekavši, pokaza im svoje ruke i rebra. I obradovaše se učenici vidjevši Gospodina. Isus im stoga ponovo reče: „Mir vama! Kao što mene posla Otac, i ja šaljem vas.“ To rekavši, dahne u njih i kaže im: „Primate Duha Svetoga. Kojima otpustite grijehe, otpuštaju im se; kojima zadržite, zadržani su im.““
(Iv 20, 19-23).

Uskrsnuli Gospodin komunicira apostolima Duha Svetoga kao uskrsni dar zajednici Crkve. Snagom Duha Svetoga u Crkvi je na taj način zaživjelo oproštenje grijeha – upravo po Duhu Svetomu. Njegovom snagom apostoli će i njihovi nasljednici opraštati grijehe, odrješivati sve one koje je zlo i grijeh svezalo i zarobilo. Ivanov nas tekst upućuje na to da apostoli moraju **prosuditi** o „otpuštanju“ ili „zadržavanju“ grijeha, kao i na činjenicu da tu njihovu prosudbu uvažava, „ratificira“ sam Bog (na to upućuju izrazi: „otpušteni su im“, „zadržani su im“).

GRIJEH

ISPOVIJED

Povijesni vid sakramenta

Povijest Crkve nam pokazuje da u njoj oduvijek živi oprostjenje grijeha, iako je ono kroz povijest imalo različite oblike. „Disciplina“ sakramenta pokore mijenjala se kroz povijest kako s obzirom na oblik, tako i s obzirom na grijeha. Ispočetka su se pokori podlagala samo tri velika grijeha (otpad od vjere, ubojstvo, preljub) i to ako su bili javni. Koliko je poznato njih je prvi – i to u odnosu na Trojstvo – iznio Tertulijan (umro 220). Grijesi su se ispovijedali javno pred čitavom zajednicom. U to se vrijeme susrećemo i jednokratnošću sakramenta Pokore. On je smatran „drugim krštenjem“, mogućnošću da čovjek popravi i obnovi svoju krsnu vjernost. Ako je nakon sakramenta Pokore ponovno pao u iste grijeha, smatralo se da nema ozbiljnog obraćenja i odluke.

Od 3. st. pokornička praksa razvija se u dva smjera. Aleksandrijski teolozi stavljaju glavni naglasak na čovjekovo pokorničko nastojanje koje je vrednovano u smislu duhovnoga vodstva, dok sjevernoafrički teolozi stavljaju glavni naglasak na komunitarni vid, tj. pomirenje s Crkvom. Upravo duhovnovodstveno shvaćanje sakramenta pokore proširilo je njegovu primjenu i na druge grijeha, pa i na one koji po sebi nisu bili teški. Taj je način kasnije prihvatilo i zapadno monaštvo. No još u 5. i 6. st. javna ispovijed je na zapadu normalni oblik crkvene pokore. Javna se pokora sastojala od 4 čina: priznanje grijeha, isključenje iz zajednice, pokore i primanje natrag u zajednicu.

Glavni poticaj u zapadnoj Crkvi za višekratnu i tajnu sakramentalnu pokoru dala je anglosaksonska i irska Crkva. Tamo se javna pokora nije nikada udomaćila. Razlog je vjerojatno bio u slobodarskom mentalitetu tamošnjih naroda. Takvu su praksu onda donijeli na kontinent brojni monasi koji su koncem 6. st. dolazili najprije iz Irske, a onda iz Engleske. Za to je najzaslužniji Kolumban (umro 615). Ta je praksa dolazila kao olakšanje nakon teških javnih pokora i zato se brzo širila. Stoga je razumljivo da mnoge sinode tadašnjeg vremena živo žale nestajanje javnih pokora i bore se za njihovo ponovno uspostavljanje. No tajna je ispovijed sve više prodirala. Koncem 8. st. ona je malo pomalo postajala za sve vjernike i dužnost. Nakon što se je i ta praksa jako zanemarila, propisao je Lateranski sabor 1215. da se svi vjernici barem jedanput godišnje moraju ispovijedati.

Svi teški grijesi po vrsti i broju

Znači, oblik sakramenta Pokore kakav danas imamo ustalio se u Crkvi u 8. st. Tridentiski sabor (1560) je propisao da se sakrament Pokore trebaju staviti **svi teški grijesi po vrsti, broju i okolnostima** koje bitno utječu na težinu grijeha. Liturgijska obnova II. Vat. sabora donijela je novu „formulu“, sakramentalni oblik odrješenja: „Bog, milosrdni Otac, pomirio je sa sobom svijet smrću i uskrsnućem svojega Sina i izlio je Duha Svetoga za oprostjenje grijeha. On neka ti po služenju Crkve udijeli oprostjenje i mir. I ja te odrješujem od grijeha tvojih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga.“ U tom je sakramentalnom obrascu zgusnuto sadržano sve sakramentalno događanje. No pođimo redom.

Pokušajmo ponovno slijediti Isusovu sliku o izgubljenom sinu. On u bijedi svojega lutanja i grijeha polako dolazi k sebi. Posvješćuje si svoju situaciju – **ispitivanje savjesti**. Potpuno mu je jasno što je učinio. Ostavio je Oca, pokazao se nezahvalnim, zaveden lažnom slobodom sve je prokockao. Žao mu je i želi se vratiti – **kajanje**. Žao mu je što je povrijedio oca i to mu želi saopćiti. Dolazi k Ocu i saopćava mu svoj grijeh i svoje kajanje – **ispovijed grijeha**. Otac ga prima, grli ga i ljubi, potpuno ga rehabilitira – **oproštenje**.

Što je sakrament Pokore? Čovjek u nj ulazi noseći sa sobom svoje obraćenje i svoje kajanje. U to je obraćenje i kajanje uključena čvrsta volja i odluka za boljim životom, izlazak iz grijeha i novi početak. Kao znak svojega obraćenja i kajanja grešnik u sakramentu Pokore očituje (ispovijeda – odatle često i ime za čitav sakrament: ispovijed!) svoje grijeha i nevjere. I tada, snagom djelovanja Duha Svetoga po sakramentu prima oprostjenje grijeha. **Događa se susret s Ocem**, koji grešnika prima i prihvaća kao da nikada ništa nije bilo. Otac mu daruje novi početak! On je opet sin, potpuno rehabilitiran. Oživimo u sebi Isusovu sliku! Nema predbacivanja, prigovarivanja, grdnje i spočitavanja. Ima samo ljubav i opraštanje. I toga časa nastaje radost! Radost za Oca, radost u nebu (usp. Lk 15, 7 i 10), radost za grešnika koji je opet u kući Očevoj i uživa radost zajedništva s njima!

Sakramentalno događanje

Tu Očevu ljubav i opraštanje, taj novi početak saopćava pokorniku **djelitelj** sakramenta (biskup i svećenik). On toga časa predstavlja i Crkvu, zajednicu koja s radošću prima grešnika. Stoga se sakrament Pokore odvija u obliku ljubaznog susreta i dijaloga koji i psihološki rasterećuje grešnika. Svećenik svjedočeći Očevu ljubav, praštanje i prihvaćanje izgubljenog sina ljubazno razgovara i poučava, savjetuje i nagovara na boji i kvalitetniji život. Ako je potrebno daje i konkretni savjet i pomaže pokorniku, ako je potrebno, da mu ispovijed bude što bolja i potpunija. I on je sam radostan! Radostan je jer se raduje s čitavom Crkvom koju ovdje predstavlja, i koja se raduje ponovnom uključenju u zajednicu njezinog člana, raduje se i kao vjernik prepoznavajući u pokorniku svojega brata na kojega se ovoga trenutka izlijeva ljubav Očeva i otkupljenje Isusovo snagom Duha Svetoga.

Sakramentalna pokora

Ustaljeni je običaj da se u sakramentu pokore, u dogovoru s pokornikom podjeljuje i **pokora**. Pokora je bilo koje dobro djelo koje još jače pomaže i motivira obraćenje i novi početak zasnovan u sakramentu. Kao pokora može se preporučiti molitva, neka druga pokornička vježba, dobro djelo, posjet bolesnika, milostinja, pomoć bližnjemu i sl. Svećenik će uvijek gledati da u dogovoru s pokornikom to bude nešto što će najprije i najbolje sanirati posljedice grijeha i pomoći pokorniku da svoje obraćenje što bolje ostvari.

Čineći pokoru, pokornik dokazuje iskrenost i odlučnost svojega obraćenja. On je čini radosno osjećajući zahvalnost prema Ocu i njegovoj dobroti radi oprostjenja grijeha. Doživjevši sam ljubav i dobrotu, on je svjedoči drugim ljudima i riječju i djelom. Takav susret u sakramentu Pokore i iskustvo ljubavi i praštanja, pojačava, onda, sav kršćanski život pokornika. Stoga se preporuča primanje sakramenta ako i nemamo teških grijeha, ali smo svjesni i svojih sitnih nevjera i lutanja. Tada će sakrament Pokore osvježiti i obnoviti naš cjelokupni vjernički život i omogućiti nam da on bude još bolji i kvalitetniji.

Pokorničko bogoslužje

Dobro je i preporučljivo da se sakrament Pokore slavi u obliku pokorničkog bogoslužja. To je trenutak kad se cijela zajednica, skupa sa svojim prezbiterima priznaje grešnom i potrebnom oprostjenja. Tada se obilnije čita Božja riječ, svi ispovijedaju svoju grešnost i cijela zajednica slavi sakrament Pokore. To je onda i zajednička radost svijetu koja najčešće završava s euharistijskim slavljem i u kojem onda u punini doživljavamo Isusovo otkupljenje u radosnom drugovanju s njim, živim i uskrsnulim. Takvi se trenuci pokorničkog slavlja preporučaju osobito u vrijeme korizme, koja je u Crkvi privilegirano vrijeme pokore i intenzivne priprave za svetkovanje vazmenih otajstava, pa u adventu kao neposredna priprava za Božić, kao i nekim vlastitim zgodama pojedine zajednice.

Komunitarni karakter Pokore

Kod individualnog slavljenja sakramenta Pokore postoji određena opasnost da ga shvatimo „privatno“, odijeljeno od zajednice. Rekli smo na početku da svi sakramenti imaju komunitarni, crkveni karakter. Oni su Kristov dar **Crkvi**, u njoj žive i u njoj se slave. Stoga svaki sakrament kad god se slavi i bilo gdje se slavi uvijek je **iz Crkve** i vodi **u Crkvu** i njezino zajedništvo. Tako je to i sa sakramentom Pokore. I kad se on događa samo između svećenika i pojedinca, to je uvijek čin zajednice, a i svećenik ga ne dijeli „privatno“, već u ime zajednice Crkve.

Opuscula
***Neki stvore
radost gde
god odu, neki
kad god odu.***

(Oscar Wilde)

Pomirenje s Crkvom

Sakrament Pokore uvijek nosi u sebi i pomirenje s Crkvom. Svaki grijeh koji počinimo ima i crkvenu relaciju. Jer udovi smo jedni drugih i jedno Tijelo i ako jedan ud trpi ili umire, to pogađa sve. Jednako tako ako jedan ud ozdravlja, to je dobrobit i radost za sve.

